

Välisest ilust ja sisemisest tasakaalust

Meelike Saarna,
psühholoogiline nõustaja
Ilmunud ajakirjas Naised aprillis 2007

Laialt võttes on üks elu põhiküsimusi: kes juhivad minu elu? Kui tunnetan, et kontrollkese asub minu sees, siis usun, et saan oma elu ise juhtida, et see sõltub paljuski minu isiklikest valikutest, väärtushinnangutest, usalduse määrast iseenda ja maailma vastu.

Arvates, et minu elu kontrollkese asub väljapool mind, on ilmne selle uskumuse pealejäamine, et minu elu juhivad teised, et kõik oluline kirjutatakse mulle ette väljapoolt, et teised teavad kõike paremini kui mina – ka mu enda kohta. Inimeste jaoks, kes on omaks võtnud nõ juhitava rolli, pole maailm kuigi turvaline koht, pigem hirmutav ja võõras, sest seal valitsevad teised.

Kui keegi (sõbranna, abikaasa, armuke, sotsiaalne grupp, meedia) teeb mulle ettekirjutusi minu välimuse (soovitava käitumise, mõtlemismalli jms) osas, on see katse kehtestada kontrolli minu üle. Kui meedia on teinud suurtest rindadest ja saledusest vääramatu fetiši, siis on minu uskumuse viisist, kas võtan selle endale vastuvaidlematuks juhiseks, naeran välja või aktsepteerin eri vaatenurkade eksistentsi üksteise kõrval.

Siinkohal meenub mulle lugu meeskliendist, kes tuli teraapiasse suhteprobleemiga: ta tundis kirge kaduvat ja oli seetõttu mures. See olnud armastus esimesest pilgust: ta nägi sel hetkel kaunist tütarlast: kõrge büst, kaunid ümarad puusad, kena prink tagumik, pikad lehvivad juuksed, valgete hammaste pärlirida, purpurselt veiklevad veatud küüned... Kooselu käigus selgus vähehaaval, et naise rinnad koosnesid silikoonist, ka pepusse oli üht-teist juurde süstitud, hambareas särased kriitvalged implantaadid, rikkaliku soengu moodustasid juuksepeikendused, küünedki olid puhas kunst... Aja jooksul oleks suhe võinud välise atraktiivsuse imetluselt sisemiste protsesside märkamise poole areneda, kuid miskipärast polnud nii läinud. Mees tundis end petetuna.

Keda või mida too klient siis tegelikult armastas? Kas ta armus valgetesse hammastesse, suurtesse tissidesse? Kas oli ta naise välimise ilu kõrval valmis nägema ka naise sisemust, teda tervikuna? Võib ju olla, et kire objekti otsides armutaksegi vaid välisesse. Ja hea on teada sedagi tausta, et ema tiss on esimene erootiline objekt meie elus – nii on kergem mõista, miks nii mõnegi poisi unistus on saada rinnahoidjadisaineriks ja miks paljude meeste peas asub naise ja suurte rindade vahel võrdusmärk. See sisemine tiss, ema suur ümar rind, on sügavalt me sees, ja sellega seonduv turvatunne ja soojus ajab meid väsimatult püüdema sarnase suhte poole. Mis muud see meie igatsetud armastus on, kui selle olukorra taastamine, mis oli kord – tõeline lähedus, ema süli, ja tiss, kust voolab eluneste... Ehk võiks arenguülesanne olla ülesaamise sest esimese oraalse naudinguga kogemusest?

Armastust väärivad tingimata igaüks. Suuresti algabki see iseenda armastamisest (mille algus on ajas, mil olime ema süles), enda aktsepteerimisest – sellisena, nagu olen, oma hea ja halvaga, oma hiiglaslike või olematute rindade, suurte või väikeste kõrvade või jalgadega, oma inglite ja deemonitega, oma musta ja valgega. Inimest pole võimalik jaotada puhtaks ja mustaks, alumiseks ja ülemiseks, tunneteks ja mõistuseks, madalamaks ja kõrgemaks, välimiseks ja sisemiseks. Inimene on üks.

Nii mõneski mõttes otsustab oma õnnelikkuse määra, mis tihti armastuse olemasolu või kvaliteediga seotud, elus igaüks ise. Ja kui suured rinnad annavad inimesele nii

palju enesekindlust, et ta end õnnelikumalt tunneb... miks siis mitte. On erinev, kui palju peab keegi tegelema oma välise poolega, enne kui sisemusse jõuab. (Ja vastupidi.)

Lootust edaspidiseks pakub küpsem mõteviis, mis võiks saabuda juba varastes neljakümnnendates. See arengujärk inimese elus annab võimaluse mitte takerduda ei sisemisse ega välimisse ega kaduvasse, nagu noorus, ilu, tervis ja füüsilised võimed, vaid kinnitada end millegi püsiva külge, milleks inimese arengu seisukohalt on intellekt. Oskus iseend ja elu sügavamalt mõista tagab paremad valikud, suhete seksualiseerimine asendub suhete sotsialiseerumisega, mis omakorda toob kaasa emotsionaalse rahunemise ja vaimse paindlikkuse. Suurem teadlikkus iseendast ja vahetegemine olulise ja mitteolulise vahel tuleb ajapikku. Kui tuleb.